

APRILL 2016

ERRS TEATAJA

29. aprill on rahvusvaheline tantsupäev!

Uuring, kus rahvatantsijad sõna sekka öelda saavad

Uute tantsude konkursi žürii jagab muljeid ja konkursi tulemused

Võru XXII Folkloorifestival ja Öötantsupidu ootavad osalejaid

Eesti Tantsujuhtide Rahvatantsurühma mentorprogramm kutsub tantsujuhte osalema õppelaagrites

VABANDAME

Eelmisesse ERRSi Teatajasse tuli koletul kombel sisse viga Maie Orava sünnikuupäevaga. Anna Raudkatsi nimelise rahvatantsu elutööpreemia laureaadi õige sünnipäev on 28. mail 1941. aastal.

Vabandame veelkord!

TOIMETAJA
Robert Hein

KUJUNDAJA
Henry Semmel

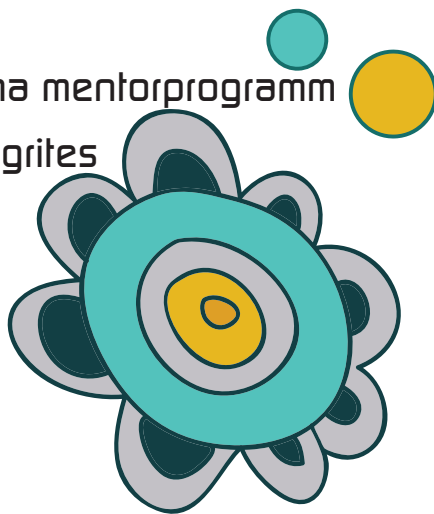
VÄLJAANDJA
EESTI RAHVATANTSU JA
RAHVAMUUSIKA SELTS

Kaastööd ja ettepanekud
oodatud aadressile teataja@errs.ee

Kujunduses kasutatud graafilised elemendid Freepik.com

Sisukord

- 3** 29. aprill on rahvusvaheline tantsupäev!
- 4** Uuring, kus rahvatantsijad sõna sekka öelda saavad
- 8** Uute tantsude konkursi žürii jagab muljeid
- 14** Uute tantsude konkursi tulemused
- 16** Võru XXII Folkloorifestival ja
Õõtantsupidu ootavad osalejaid
- 20** Eesti Tantsujuhtide Rahvatantsurühma mentorprogramm
kutsub tantsujuhte osalema õppelaagrites
- 24** In memoriam Helju Mürsepp
- 26** In memoriam Niina Raadik
- 27** Palju õnne

29. aprill on rahvusvaheline tantsupäev!

Hea tantsuhuviline! Seekord tantsime rahvusvahelisel tantsupäeval rahvusvahelist tantsu Kikapuu. ERRSi krapsakate esindajate esituse leiata siit: <https://www.youtube.com/watch?v=6lxjJOIKgN0>

Kikapuu või Kikapoo (cicapo, kikapoo), ka pikadori marss, on elavaloomuline 4/4 taktimõõdus tants, mida tantsitakse peamiselt kõnnisammude ja kandastakutega, lähteasend on kodarjoneel kõrvuti kiiku-

misvõttes, mees ringis seespool ja daam väljaspool.

Meloodia aluseks on helilooja Max Oscheiti, „Picador-Marsch”. Tantsu koreograafia pärineb Venemaal populaarsest Ameerika ballitantsust „Ki-ka-po”, mida algsest tantsiti Harry Von Tilzeri meloodiaga „My Pretty Little Kicapoo” (allikas: Vikipeedia).

Ühistantsimisest osavõtmiseks:

Tantsukirjelduse, muusika ja video leiad ERRSi kodulehelt.

TANTSIMISEKS

- 1** Häalesta oma raadio 29. aprillil kell 13.10 Vikerraadio lainepikusele - sealt tuleb muusika.
- 2** Kutsuge sõbrad, töökaaslased või terve pere tantsupõrandale ning tantsige rõõmu ja lustiga! Tantsule ei ole keelatud kutsuda ka võhivõõraid.
- 3** Kindlasti filmige oma tantsu ning laadige see YouTube'i Video nimeks pange „Rahvusvaheline tantsupäev 2016 - TANTSIVA SELTSKONNA NIMI“.
- 4** Lingi oma videost palume saata aadressile errs@errs.ee.

Parimad saavad auhinna.

Uuring, kus rahvatantsijad sõna sekka öelda saavad

Intervjueeris: Ingela Virkus

Kui kõik läheb plaanipäraselt, on rahvatantsuhuvilistel aasta lõpus võimalik tutvuda uurinuga, mis täpsustab näiteks tantsupeo protsessi osapoolte rolle ja korraldusmudelit, seletab lahti tantsupeo mõju pärimustantsule ja vastupidi ning võtab kokku tantsijate arvamuse seoses tantsupidudevaheliste väljunditega. Uuringust täpsemalt räägib Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Seltsi juhatuse esimees Kalev Järvela.

Lühidalt, millise uuringuga tegemist on?

Tegemist on uuringuga, mille Poliitikauuringute Keskus Praxis viib ellu koos Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuse ning Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Selt-

siga. Selle eesmärk on välja selgitada, mismoodi on tantsupeo traditsiooni mõju rahvatantsu liikumisele olnud ja millised sümbolid on välja kujunenud, millised on tantsupidude korralduslikud elemendid ning kas seal saaks veel midagi muuta.

See uuring peaks näitama, kuidas tantsupidu seal oma sängis üleüldse voolab.

Kes uuringut läbi viib/teostab?

Peamiselt Praxis, aga Eesti Rahvatantsu

oleks nagu Lauristini uuringu jätk, aga me oma fookuse suuname tantsijatele ja tantsuõpetajatele. Tõmbasime asja kitsamaks ning uurime üht sihtrühma ja lähene neme teemale sügavuti.

Uuringu tulemusena leiame võib-olla selle, et mis on meie arvamustes ühist ja mis suunas see rahvatantsu traditsioon ja Eesti rahvatantsu liikumine peaks edaspidi arenema.

ja Rahvamuusika Selts on kogu aeg kõrval.

Kas keegi toetab antud uuringut (näiteks rahaliselt)? Kes?

Rahaliselt toetab Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus.

Kes uuringus osalevad?

Fookusrühmas umbes paarkümmend inimest ehk tantsupidude üldjuhid, tantsumentorid. Teisisõnu inimesed, kes tegelevad sellega igapäevaselt ja tööna. Aga küsimustik, mis sellel nädalal laiali saadetakse, on kõikidele tantsijatele. Loodame, et kõik Eestis rahvatantsuga tegelevad vastavad.

Küsitlus on üks osa uuringust, aga samas on väga oluline roll ka varasematel uurinutel ja materjalidel - need on kõik Praxise poolt juba läbi töötatud või läbi töötamisel. See on päris kapitaalne ettevõtmine.

Kas sarnast uuringut on varasemalt läbi viidud?

Mõned aastad tagasi tegi Marju Lauristin laulu- ja tantsupeo mõju uuringu kogu Eesti elanikkonna hulgas. Meie uuring

Millisel viisil uuringut läbi viiakse (on see nt uuriv või analüüsiv; hindav ja kritiseeriv; võrdlev ja vastandav..)?

Pigem analüüsiv. Kogu selle uuringu lõpptulemus ei ole päevapealt kasutatav, ellurakendatav. Selle tegelik mõju peaks avalduma alles mitmekümne aasta pärast.

Mis Te arvate, mis võivad olla konkreetse uuringu murekohad (ehk mis võivad tekitada probleeme?)

Kalev Järvela

Selle uuringuga alustasime eelmise aasta sügisel, siiani on kõik plaanipäraselt toimunud. Kui, siis võib olla murekohaks see, et inimesed ei raatsi aega kulutada vastamiseks küsimustele. Sellele kulub tegelikult ainult parkümmend minutit.

Kuidas Te kutsuks neid inimesi küsimustele ikkagi vastama?

See on nüüd see koht, kus rahvatantsijad saavad ise sõna sekka öelda ja mõelda, milliseks võiks näiteks tantsupidude tulevik kujuneda.

Kellele uuringu tulemused kasulikud on?

Kõigile. Nii tantsijatele kui ka neile, kes ei tantsi. Kuid eelkõige on uuringu tulemused olulised tantsupeo traditsiooni säilimisele ja arengule.

Kindlasti leidub ka neid, kellele tundub uuring mõttetu. Mis Te neile ütleksite, miks see uuring oluline on?

Mida see uuring meile annab? Ma ei tea, kas neile üldse mõjub miski.

Kui inimene on võtnud sellise positsiooni, siis talle ei mõju miski. See uuring on rahvuskultuuri ja rahvusliku identiteedi teema. laulu- ja tantsupidu on eesti rahvuskultuuri tüvitekst.

Mis on selle uuringu tulemus?

Me kõik teame, mis on tantsupidu, aga me igaks teame seda natuke erinevalt. Selle uuringu tulemusena leiame võib-olla selle, et mis on meie arvamustes ühist ja mis suunas see rahvatantsu traditsioon ja Eesti rahvatantsu liikumine peaks edas-

pidi arenema. Ühtlasi saaks teada, milline on tantsijate arvamus ja millisena nad näevad tantsupidude tulevikku.

Kui kaua uuringu koostamine aega võtab? Millal uuring valmis peaks saama ning milleks tulemusi kasutada saab?

Kui me suudame püstitatud ajagraafikus olla, siis selle aasta lõpus saame tutvustada uuringu raportit ning seejärel saavad uuringu tulemused mõjutama kõiki tantsupidudega seotud otsuseid.

Uute tantsude konkursi žürii jagab muljeid

Intervjueeris: Ingela Virkus

Märtsikuu lõpus valiti Uute tantsude konkursilt välja enim silma paistnud tantsud ning tunnustati nende autoreid. Tantse hindasid oma ala asjatundjad Mall Noormets, Ilma Adamson, Agne Kurrikoff-Herman, Maida Saar ja Renee Nõmmik.

Mis on viimaste konkursside valgu- ses autoriloomingus nõ moes, mil- line on tantsuloojate käekiri?

Žürii esimees Mall Noormets: Meie žüriiliikmete märkuste ja viimase kon- kursi põhjal võin küll öelda, et armasta- takse tsiteerida autoritantsudest tuntud põnevamaid tantsuvõtteid, eriti meeste koreograafias, samas otsitakse ja leitakse põnevaid lähenemisnurki nii sammuaren- duses kui liikumisjoonises ja napsatakse

meelsasti saateks (ehk ka pisut valima- tult) uuem rahvalik muusikaline materjal.

Ilma Adamson: Põhisammudest domi- neerib tugevasti labajalg, jooks. Polkat ei tehta sageli õigesti. Eesti tantsu põhi- sammustik on väga rikas ja väga huvitav, aga seda kasutatakse praegu vähe.

Maida Saar: Hästi palju oli lüürilisi tantse, kuhu oli sisse pandud klassikalisi elemente, aga oli ka puhtalt folkloori peale töötlust tehtud.

Kui tuntav on ühe või teise tantsulooja käekiri? Oskate te esmakordselt tantsu nähes öelda, et „jah, suure tõenäosusega on see just selle autori looming“? Oskate tuua mõne näite?

Mall: Antud konkursil on võrdsuse printsiip, seega autorid on salastatud ja rahvatantsu maailmas nõ kõrvuni sees olevad žüriiliikmed võivad ju aimata, kes on ühe või teise tantsu loojaks, aga antud konkursi puhul saan kindlalt öelda - võidutööde autorite selgumisel oli žürii vähe-

malt poolte koreograafide puhul ikka siiralt ja meeldivalt üllatunud.

Ilma: Kogenud looja käekirja enam-vähem tunneb ära.

Maido: Ma tean, milline on Sõlekese käekiri. See on tunnetatav. Tunnen ära vanade tegijate käekirjad, uued on juba natuke teise käekirjaga. Aga üldiselt Ene Jakobsoni käekirja tunnen kohe ära. Ene on väga klassikaline lavastaja. Ta terve number on väga ilusasti üles ehitatud. Noored on nii agarad ja toredad, et tahavad ühte tantsu panna kümme tantsu.

**MALL
NOORMETS**

**MAIDO
SAAR**

**ILMA
ADAMSON**

Ütlesin ka seal vahepeal, et sellest ühest tantsust võiks teha kümme tantsu. Kõik oma pagasi tahavad panna ühte tantsu sisse - nii kaob terviklikkus ja tants ei ole nii stiilipuhas. Aga see on noorte stiil. Tegelikult ei pea nii üle pingutama. Kui sa hakkad liiga palju panema, siis kompositsioon või sisu kaob ära.

73st tantsust valis žürii lõppvooru välja 21. Kas seda on vähe või palju?

Ilma: See on väga väike näitaja. Ausalt öelda väga-väga tagasihoidlik. See oli paremik, mis kätte saime. Meil ei ole sellist seminari või ümarlauda, vestlust, või loojatega kokku saamist. Me korraldame konkursse, anname tulemusel, aga miks nii ja miks mitte teisiti - seda analüüsi meil kunagi konkursi järel ei toimu. Nii et mina siin ei süüdistata üldse neid noori loojaid, sest nad ei tea, kuidas tantsu teha, mis on koreograafia, mis on seade. Kursusi tuleb teha! Ja tuleb vestelda ja aega peaks jätkuma, et analüüsida loomingu loojatega. Et millest alustada, mis on seaduspärasused loome juures, kuidas valida muusikat.

Mall: Kindlasti oleks meile meeldinud, kui lõppvooru saanuksime tuua rohkem

gut anda sellele. Päris mitu korda paned video käima, kuulad melodiat, kui on vokaaliga, siis veel sõnumit ja koreograafilist teksti. Et kuidas nad kokku haakuvad. Tähtis ei ole mitte kvantiteet, vaid kvaliteet.

Mis on kõige suuremad vajakajäämised või murekohad uues autoriloomingus?

Mall: Eksiti rühma liigile sobimatu tantsu esitamisega (näiteks neidudele sobiv repertuaar ei lähe naistele mitte), jäeti väga põnevad ideed ja koreograafilised leiud kompositsiooniliselt läbi lavastamata, tantsud venitati lähtuvalt muusikast liiga pikaks ja lohisevaks, omaette teema on tantsude sisukirjeldused (näiteks - kui kirjade järgi peaks tants rääkima metsas seenelkäigust sousti valmistamiseni, aga juuresolevalt pildilt ei leia metsa, seenekorjamist ega sousti. Samas visuaalselt, sisu teadmata, oleks tegu väga hea tantsuga, mis oleks võinud vabalt lõppvõistlusel olla).

Ilma: Kõige suurem puudujääk on see, et ei osata valida muusikat. Muusikad on sageli väga pikad ja siis tantsud muutuvad väga lohisevaks, väga ühetaoliseks.

Maido Saar:

Noored on nii agarad ja toredad, et tahavad ühte tantsu panna kümme tantsu. Ütlesin ka seal vahepeal, et sellest ühest tantsust võiks teha kümme tantsu.

memmede ja naisrühmade tantse.

Maido: See on väga hea, et niigi palju välja valiti. Kuna meil on videovoor ees, saame tantse vaadata kodus kodus rahulikult ja tegelikult mina vaatan päris mitu korda tantsu. Ühe korraga ei saa hinnata

Tahaks, et midagi juhtuks ka, midagi positiivset selles tantsus, et tal tal oleks oma kulminatsioon. Seekord paljudel tantsudel puudus lihtsalt lõpp.

Maido: Ma päris tantsu ei ütle, aga jäi silma üks, mille ülesehitus oli väga ilus,

aga nagu autorile ka ütlesime, ta ei kasutanud Eesti muusikat. Sellel oli iiri taustaga muusika. Aga väga ilusasti oli komponeeritud, lavastuslikult väga ilusasti tehtud, ei olnud üle paisutatud.

Ilma: Eesti tants peab olema eesti autori oma. Neid juhtumeid on varemgi olnud. Meie noored ei tunneta rahvaste tantsu. Nähakse Youtube's, võetakse mingi samm ja tehakse ära.

Maido: Lorilaulu peale tehtud tantsud ma välistan kohe ära. Teine asi on see noortel tantsijatel, et muusika on

vastas ka tantsule - laastud lendasid. Ja Kätrin Järvis tants ei olnud ainult tants, vaid ka koreograafia suunas väga mitmekülgne ja arenev ja huvitav. Küll seal viheldi, küll olid saunalinad mängus...

Kas žürii arvamus tantsude suhtes kattus või tekitas tantsude välja valimine ka vaidlusi?

Mall: Laias laastus oli seekord väga üksmeelne žürii. Põhilised erimeelsused ehk tekkisid esimese ja teise koha jagamise ümber, mis said häälteenamusega kenasti

Mall Noormets:

Uue repertuaari järele on kogu aeg nõudlust ja nagu viimane konkurss näitas, on meil nii uusi kui kogenud väga tugevaid tantsu loojaid, kellele sellised ettevõtmised on kindlasti meeldivaks väljakutseks end ikka ja jälle proovile panna.

tugevam kui koreograafiline tekst. Enne võtaksin ma õrnema muusika. Rahvas hakkab muusika peale plaksutama, mitte koreograafilise teksti peale.

Kelle tants võib-olla Teile endale kohe eriliselt silma jäi? Mille poolest?

Mall: Tagasivaatena ehk enne kõike segarühma „Laastud lendavad” (Ene Jakobson) suurepärase folkloorse elemendi (vurr-sahkadi) leidliku kasutamise pärast ja meesrühma „Kiiksuga” (autor Vaike Rajaste) sisu-vormi-esituse nauditava terviklikkuse pärast.

Ilma: Need kaks esikohta, mis välja andsime, olid mõlemad väga head. Ene Jakobsoni tants „Laastud lendavad” ja Kätrin Järvis tants „Lätsi sanna”. Enel oli niisugune Anna Raudkatsi silmas pidades väga rahvalik tants. Ja tõesti, nimi

lahendatud.

Ilma: Me töötasime ju need 73 tantsu internetis eraldi läbi ja see on huvitav, et meie žürii oli seekord väga konstruktiivne. Ei tekkinud mingeid vaidlusi tantsude valikul. Minule see žürii väga meeldis, meil oli väga ühine arvamus kogu selle analüüsi juures.

Kui oluline on uute tantsude konkursi traditsiooni püsimine?

Mall: Arvan, et väga oluline. Uue repertuaari järele on kogu aeg nõudlust ja nagu viimane konkurss näitas, on meil nii uusi kui kogenud väga tugevaid tantsu loojaid, kellele sellised ettevõtmised on kindlasti meeldivaks väljakutseks end ikka ja jälle proovile panna. Ja meie rahvapärimust ei tohiks võtta mitte kui nõu konservi, vaid kui elus organismi, mis

omas ajas edasi areneb, rikastub ja kasvab.

Ilma: Mida me traditsiooni all mõtleme? Muidugi seda rahvuslikku joont, või rahvalikku lava rahvatantsu. Kindlasti peab seda juurde tulema, seda peaks rohkem propageerima, rohkem tunnustama. Me oleme tunnustamises läinud natuke ainult pärimuse peale, aga tunnustada tuleb ka lavatantsu. Minu jaoks on tants kunst. Ma olen ise oma ansambliga Nõukogude ajal reisinud mööda maailma ja ma nägin, kuivõrd Eesti tants on hinnatav välismaal, ta on nii erisugune, nii erilaadne. Me ei kattu ühegi rahvaga. Me oleme niivõrd erinev oma Eesti tantsu sammustiku poolest, et kui me räägime, et Ungari on

Ilma: Eesti tants on väga spetsiifiline. Väga palju kasutatakse meil viimasel ajal käsi. Rahvas räägib juba, et tantsu ei tantsita enam jalgadega, vaid kätega. See on võõras, kui seda liiga palju läheb. Tants on edasi arenenud ja sajandite või aastatekümnete katlas keenud, seda on arendatud edasi, igaüks paneb juurde midagi, küllap tuleb uusi sammegi juurde. Ma olen kindel, et oskussõnastikku tuleb tulevikus täiendada hakata uute sammude poolest, mida loojad loovad. Mina leian, et eesti tants on väga rikas.

Millist nõu annate järgmistel konkurssidel osalevatele autoritele?

Mall: Esiteks soovitatakse väga hoolega valida

Ilma Adamson:
Looming sõltub väga palju tantsija tehnikast ehk et milline on selle trupi tehniline tase. Tantsija annab väga palju loojale juurde. Kui on tantsija tugev, siis sünnib ka looming.

meie hõimurahvas, siis paraku ei ühti ju keel niivõrd palju ja ei ühti ka tants.

Maido: See on väga hea traditsioon ja peab jääma. Sellelt konkursilt tuleb väga huvitavaid koreograafe, noori just. Samas selle ürituse kõrval peaks käima ka koolitus noorematele, kes on nii indu täis, et tahavad teha, aga nagu ma ütlesin: nad panevad ühte tantsu hästi palju sisse, mille materjalist saaks teha terve kontserdi. Natuke liialdavad koreograafilise tekstiga üle. See üritus paneb loojad tööle ja meile oleks ka vaja uut repertuaari. Tants ikkagi ajas muutub, pidevalt. Peame ajaga sammu käima. Me ei tohi vana unustada, aga ei tohi ka uuest maha jääda.

saatemuusikat, kasvõi teha muusikutega koostööd ja tellida tantsule sobivat muusikalist formaati mõnest meeldima hakanud loost. Lugeda hoolega konkursi tingimusi, proovida leida isikupärasemaid liikumisi ja vähem kasutada tsitaate ning suurt rõhku panna kompositsioonilisele ülesehitusele, et loodu moodustaks nauditava terviku. Ja midagi pole teha - esmamulje loeb palju! - konkursile esitatud töö salvestus tasuks kindlasti enne läbi mõelda... Aga ennekõike ikka julgust luua ja teistelegi näha tuua!

Ilma: Looming sõltub väga palju tantsija tehnikast ehk et milline on selle trupi tehniline tase. Tantsija annab väga palju loojale juurde. Kui on tantsija tugev, siis

sünnib ka looming.

Maido: Vanad olijad juba teavad, lähivad klassikalise ülesehituse peale, kus on nagu raamjutustus, et ma näen, et tantsul on algus ja lõpp. Hästi klassikaline võte. Samas ma jälle ei taha noortele ka pidureid peale panna. Las nad teevad, pusivad ja mõtlevad välja. Andku oma emotsiooni igale poole! Aga et nad ei kuhjaks seda tantsu täis.

Ilma: Ei tohiks häbeneda, tutvuda, küsida vanemate kolleegide käest nõu, kui on tarvis. Igäüks annab seda kindlasti.

Maido: Teine asi, mis ma kindlasti ütlen: tuleb vaadata seda, et muusika ei ole üle tantsu. Võtan jõle hea hiti, trummid mürisevad, vokaal taga, aga koreograafiline tekst jääb natuke alla - see on natuke valus teema. Enne võtaksin natuke tagasihoidlikuma muusika, mille peale saaksin teha hästi hea koreograafilise teksti, tantsu. Tants peab olema alati üle olema muusikast. Nagu ma olen öelnud, et hümni peale me tantsu ei tee. See on nii tugev muusika, et selle peale ei tee mitte keegi. Aga meil on neid hümne küll, mille peale noored tahavad hakata tegema.

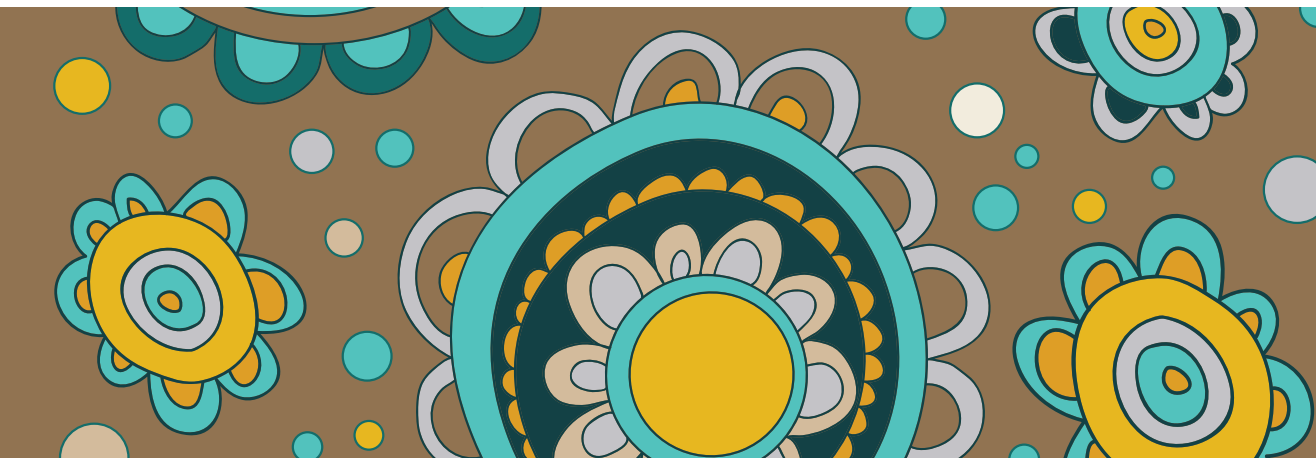
Ilma: Meil ei ole muusika valikut. Ma ei süüdistan neid loojaid absoluutselt. Tõesti, mina tahaks ka praegu tantsu teha, aga mind ei köida need muusikad, mis praegu väga levivad. Nad on väga ühetaolised rütmid. Kindlasti tuleb ka tausta kontrollida - kuulad teinekord raadiost väga

head muusikat, aga tuleb välja, et polegi meie Eesti oma. Sellest tuleks hoiduda. Niisugused eetilised vead tuleks kõrvaldada ja neid tuleks tulevikus vältida. Jah, muusikast on puudus. Kas on väga lühikesed jupid: saab vaevalt liikuma hakata kui juba lõpeb, või siis on hästi pikad. Ja siin olidki tantsud, mis olid üle nelja minuti, neli minutit pikad. Vaatad, vaatad ja sul hakkab igav - mitte midagi ei toimu. Proloog, sissejuhatus, teema arendus, kulminatsioon, lõpplahendus, finaali - kõik need loome seaduspärasused peaks olema tantsus kasutatud. Need on niisugused asjad, mida noored ei teagi.

Maido: Ma ei tea, kas meil on selline koreograafide seltskond, kes ütleb, kuidas teha ja mida teha...?

Ilma: Meil ei ole toimunud niisugust koostlust. Selles osas olime žüriiga ühel nõul. Ja kui see loomevõistlus toimub, siis võiks olla rohkem aega. Et ei oleks žüriil selline kihutamine, et saal ootab ja kiire on - need asjad ei tohiks nii toimuda. Peaks ikka rahulikult analüüsima, selle taga on ju noorte loojate saatus. Noori loojaid tuleb järjest peale ja nad väga tahavad teha, aga nad ei tea, vaeseke sed, kuidas ja mis moodi. Et mis on seade, mis on koreograafia...

Mall: Igale juhul ootan juba põnevusega, millega järgmised loomekonkursid meid üllatavad...

Uute tantsude konkursi tulemused

Memmede tantsud:

I koht „Hoitminõ“, autor Andre Laine

II koht „Meie memmede Kaera-Jaan“, autor Marju Rämmer

Naisrühmade tantsud

I koht „Merede süles“, autor Helgi Taelma

II koht Nõianeitsi“, autor Maris Toomel

Meestetantsud

I koht „Kiiksuga“, autor Vaike Rajaste

II koht „Oleks“, autor Jane Kiristaja

III koht „Verevennad“, autor Rauno Zubko

Segarühmade tantsud

I koht „Laastud lendavad“, autor Ene Jakobson

I koht „Lätsi sanna“, autor Kätrin Järvis

II koht „Oh keeruta“, autor Ene Jakobson

III koht „Tantsulaul“, autor Vaike Rajaste

Eripreemiad

Nauditavalt läbi komponeeritud loo ja stiilipuhta esituse eest märgiti ära „Sadama tuled“, autor Aire Toms.

Geomeetrilise ruumivallutuse eest sai tunnustuse „Viis tantsu“, autor Kristiina Siig.

Julge ja fantaasierikka labajala harjutamise eest tõsteti esile „Harjutus labajalale“, autor Elo Unt.

Võru XXII Folkloorifestival ja Öötantsupidu ootavad osalejaid

Festival nimega „Kohtumised ristteel” toimub 6.-10. juulini. Ootame külla tantsurühmi nii välismaalt kui ka kodusest Eestist. Korraldajatena tahame rõhutada, et tegu on eelkõige pärimustantsufestivaliga, mis on täis tantsu, pillimängu ja laulu.

Kauni Tamula järve kaldale mahuvad selle viie päeva jooksul ära kõik sõbrad ja tuttavad, kes kindlasti leiavad endas üles rõõmu tantsust, pillimängust ja lihtsalt koosolemisest.

Ent loomulikult on festivali pärisosa ka kuulus Teppo lõõts, mille ümber koonduvad sellelgi aastal kõik lõõtsamängu austajad ja harrastajad.

Festivaliga samal ajal toimub laupäeval, 9. juulil kell 21.30 Kubija mändide all

Öötantsupidu, mis nagu festivalgi kannab nime „Kohtumised ristteel“. Sellest võtavad osa Võrumaa rahvatantsurühmad ja festivali külalisrühmad. Välismaalt saabuvatel rühmadel on palutud esitada üks tants tuledega, sest tegu on ju öötantsupeoga.

Osalema ootame ka rahvatantsijad üle terve Eesti. Võimalik on osaleda nii festivaliprogrammis kui ka ainult Öötantsupeol. Üks ei välista teist.

Meie eesti rühmadel väljaspool Võrumaad on võimalus
Õõtantsupeol “Kohtumised ristteel” ühineda tantsudega:

Segarühmad

1. Ingliska. Matlott
K. Järvela, rahvamuusika
2. Süit eesti tantsudest
N. Ebrok, rahvamuusika
3. Kagu-Eesti tantsud
seadnud M. Orav
4. Kuhaanuška
seadnud A. Asber, rahvamuusika
5. Kaera-Jaan
seadnud M. Udras, rahvamuusika
6. Leidmine
M. Saar, K. Tamra (küünaldega)

Naisrühmad

1. Tujukal lainel
M. Udras, rahvamuusika
2. Lustilugu
Ü.Feršel, rahvamuusika seade A.Nurk
3. Vigala reilender
M. Orav, rahvamuusika
4. Kaera-Jaan
seadnud M. Udras
5. Leidmine
M. Saar, K. Tamra
(finaalitants küünaldega)

LISAINFO

- Õõtantsupeo proovid toimuvad laupäeval, 9. juulil.
- Võimalik on ööbida Võru Kesklinna Koolis. Ööbimine kaasavõetud matil maksab 3 eurot/öö.
- Kel jalg tatsub, sel suu matsub. Söömisvõimalusi on väga palju ja koos korraldajatega on võimalik panna kokku osalejaid rahuldav toitlustuspakett.
- Simmanid toimuvad igal õhtul. Näiteks 9. juulil saab lustida Kandle aias

koos Tuulelöötsujatega ja 10. juulil Hellad Velled saatel.

Muu tegevus. 10. juulil võimaldab festivaliprogramm osa saada tantsu- orienteerumisest (õpitakse selgeks kõik festivali tänavatantsud), tänavatantsust, festivali lõppkontserdist, laadamelust ja paljudest-paljudest teistest üritustest. Tasub vaadata meie kodulehel www.vorufolkloor.ee täienevat festivali programmi ja seejärel teha meelepärane valik.

Registreerimine Õõtantsupeole

Palume täita festivali kodulehel (<http://www.vorufolkloor.ee>) olev Õõtantsupeo registreerimisvorm. Viimane registreerimistähtaeg on 1. mai.

Küsimuste korral võtta ühendust:

maireudras@gmail.com või maie.pau@rahvakultuur.ee.

Võru folkloorifestivali programmis või laadaprogrammis osalemiseks

Palume täita festivali kodulehel (<http://www.vorufolkloor.ee>) olev vastav registreerimisvorm. Viimane registreerimistähtaeg on 1. mai.

Küsimuste korral võtta ühendust epp.vana@gmail.com.

Tallinna Huvikeskuse Kullo tantsuansambli

SÕLLEKE

juubelikontsert

21. mail 2016 kell 16.00

Nordea Kontserdimajas

40 *kirssi
tordil*

Nordea
Kontserdimaja

PILETILEVI

TANTSIME PÄEVA ILOSAKS

Tantsuansambli Sõprus 70. sünnipäeva kontsert

KONTSERDIPAIGAD:

23.04. kell 16.00
Paide kultuurikeskus
TASUTA

29.04. kell 19.00
Võru kultuurimaja Kannel

22.05. kell 14.00
Tallinn, Salme kultuurikeskus

PILETID MÜÜGIL PILETILEVIS JA TUND ENNE ALGUST KOHAPEAL

www.soprus.eu

Eesti Tantsujuhtide Rahvatantsurühma mentorprogramm kutsub tantsujuhte osalema õppelaagrites

ETR-i mentorprogrammis osalemise konkursile laekus kokku 15 sooviavaldust sh 6 naisrühma, 3 neiduderühma ning 6 segarühma taotlust. ETR-i mentortoimkond valis vastavalt programmi eesmärkidele välja esialgu 10 kollektiivi. Programmi aja- ja tegevuskava täpsustamisel moodustati väljavalitud kollektiivide ja ETR-i mentorrühmadega 9 koostööpaari:

Mentorrühm
Mentor
Mentirühm
juhendaja

Võru naisrühm VIIRE
Maire Udras
Vastseliina naisrühm TAVE
Valentina Larionova

Mentorrühm
Mentor
Mentirühm
juhendaja

Uulu naisrühm ÜLEJALA
Tiiu Pärnits
Sauga naisrühm TAMMEPIIGAD
Anneli Kondrad

Mentorrühm
Mentor
Mentirühm
juhendaja

Võru naisrühm TSÕÕR
Maie Pau
Narva-Jõesuu naisrühm KULLERKUPP
Kristi Neeme, Irina Seletskaja

Mentorrühm Mentor Mentiirühm juhendaja	RTA KAJAKAS naisrühm Rita Mändla Paide Kultuurikeskuse naisrühm KÄGARA Anneli Nõmmik
Mentorrühm Mentor Mentiirühm juhendaja	TÜ RKA neiduderühm Kärt Vuks Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuse neidude- rühm PIIRIPEALSED Maria Sikk
Mentorrühm Mentor Mentiirühm juhendaja	TARBATU vilistlasrühm Jaanus Randma Türi segarühm VÄIKSED VIISUD Monika Kirss
Mentorrühm Mentor Mentiirühm juhendaja	KOLGA segarühm Karin Soosalu Türi segarühm KAKTUS Airi Jakobson-Männik
Mentorrühm Mentor Mentiirühm juhendaja	KULJUS vilistlasrühm Ülo Luht Jõgeva segarühm KAARATSIMM Aino Sobak
Mentorrühm Mentor Mentiirühm juhendaja	Segarühm KOLUMATS Lea Kurvits Täaksi segarühm ÕERUTAJAD Eve Rink

Mentorid on mentiirühmade ja nende juhendajatega juba kohtunud ning tegevuseesmärgid aastaseks koostööks kokuleppinud. Samuti on enam-vähem paigas mentorrühma ja mentiirühma ühised õppelaagrid, kus lihvitakse eesti tantsu põhisamme ja -liikumisi, arendatakse tantsijate tantsulisi oskusi, räägitakse re-

pertuaarivaliku põhimõtetest ja treenig-
tunni läbiviimisest jne.

Kõik programmis osalevad kollektiivid astuvad üles lõppkontserdil, mis toimub 19. novembril Tartus Vanemuise Kontserdimajas Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Seltsi aastalõpu tänukontserdil.

Õppelaagrite plaan

23. aprill

Vastseliina Rahvamaja

Naisrühm VIIRE ja
Vastseliina
naisrühm TAVE

11-13 Soojendus,
kehakool, tantsuõpe;
14-15 Jututuba. Tant-
sija ja tantsu ABC

23. aprill

Valga Põhikool

TÜ RKA neiduderühm,
Valga Kultuuri- ja Huvia-
lateskuse neiduderühm
PIIRIPEALSED

11.00-14.00 Soojendus.
Eesti rahvatantsu põhi-
sammud treeningus.
Tantsuõpe - Mina tahan
tantsu lüüa.

15.00-18.00 Soojendus.
Mentiirühma juhendaja
kodune ülesanne Eesti
rahvatantsu oskussõ-
natiku põhjal. Tantsud
- Kats sõsart ja Mina
tahan tantsu lüüa.

23.-24. aprill

Paide Kultuurikeskus

RTA KAJAKAS nais-
rühm ja Paide Kultuu-
rikeskuse naisrühm
KÄGARA

Ajakava täpsustamisel

1. mai

Uulu Kultuuri- ja
Spordikeskus
Uulu naisrühm ÜLEJALA ja
Sauga naisrühm
TAMMEPIIGAD
10-15 Põhisammud
„Oskussõnastiku” põhjal,
kombinatsioonid,
treeningharjutused.

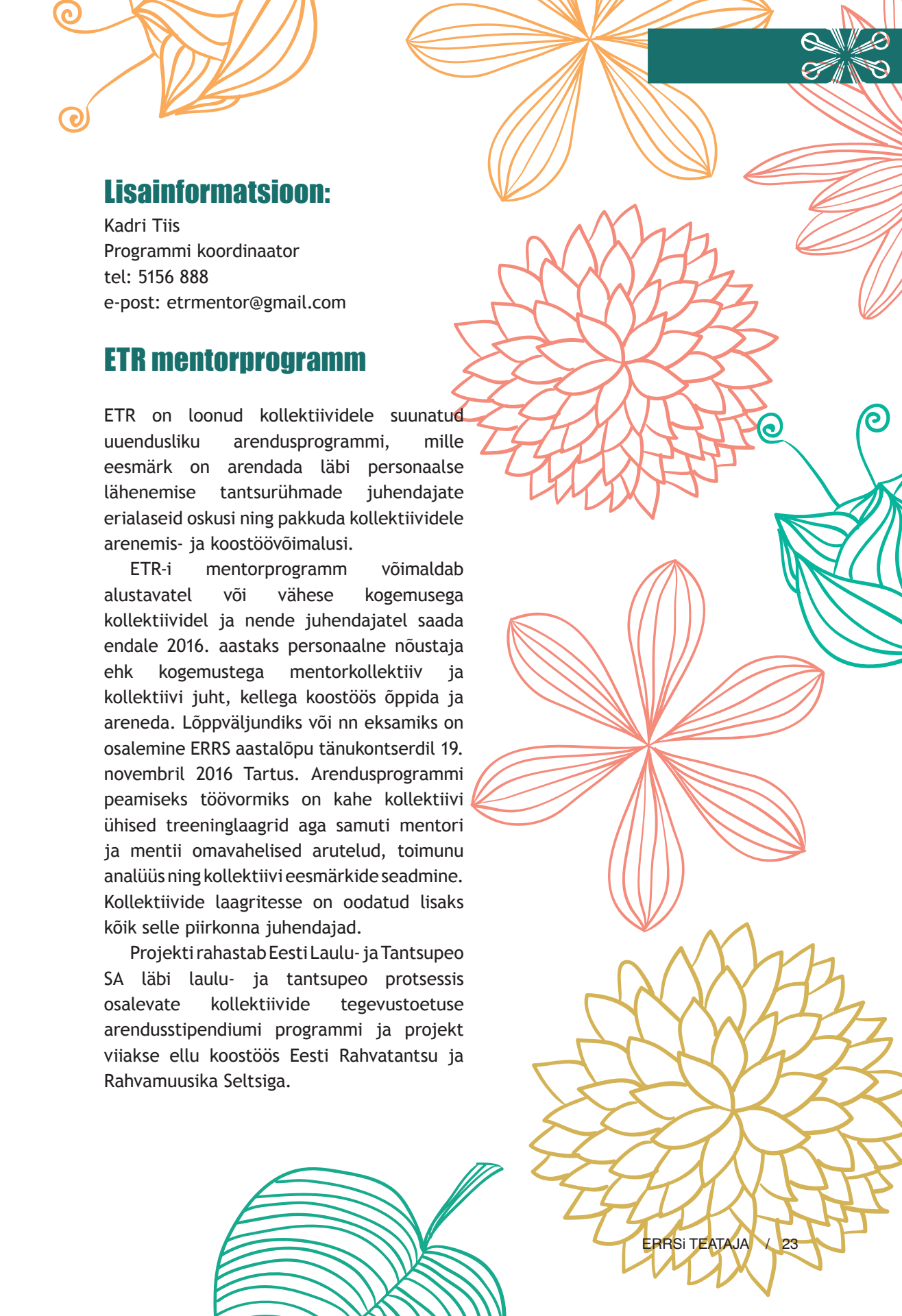
7. mai

Tartu Üliõpilasmaja
(Kalevi 24)

TARBATU vilistlasrühm
ja Türi segarühm
VÄIKSED VIISUD

Ajakava täpsustamisel

Informatsiooni toimuvate õppelaagrite kohta leiate ETR kodulehel <http://www.etr.edu.ee/> ja Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Seltsi kodulehel <http://www.errs.ee/>

Lisainformatsioon:

Kadri Tiis

Programmi koordinaator

tel: 5156 888

e-post: etrmentor@gmail.com

ETR mentorprogramm

ETR on loonud kollektiividele suunatud uuendusliku arendusprogrammi, mille eesmärk on arendada läbi personaalse lähenemise tantsurühmade juhendajate erialaseid oskusi ning pakkuda kollektiividele arenemis- ja koostöövõimalusi.

ETR-i mentorprogramm võimaldab alustavatel või vähese kogemusega kollektiividel ja nende juhendajatel saada endale 2016. aastaks personaalne nõustaja ehk kogemustega mentorkollektiiv ja kollektiivi juht, kellega koostöös õppida ja areneda. Lõppväljundiks või nn eksamiks on osalemine ERRS aastalõpu tänukontserdil 19. novembril 2016 Tartus. Arendusprogrammi peamiseks töövormiks on kahe kollektiivi ühised treeninglaagrid aga samuti mentori ja mentii omavahelised arutelud, toimunu analüüs ning kollektiivi eesmärkide seadmine. Kollektiivide laagritesse on oodatud lisaks kõik selle piirkonna juhendajad.

Projekti rahastab Eesti Laulu- ja Tantsupeo SA läbi laulu- ja tantsupeo protsessis osalevate kollektiivide tegevustoetuse arendusstipendiumi programmi ja projekt viiakse ellu koostöös Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Seltsiga.

In memoriam

Helju Mürsepp

25. VIII 1926 – 10. III 2016

Lahkunud on Vastseliina tantsuõpetaja Helju Mürsepp, Helju-tädi, nagu teda on kutsunud tantsijate põlvkonnad. Eesti riik on otsinud oma Nokiat aastakümneid, Vastseliinal on selleks olnud juba alates 1950. aastatest Helju Mürsepp - Vastseliinat tunti terves vabariigis Helju ja tema rahvatantsurühmade kaudu.

Helju Mürsepp (neiupõlvenimi Kukk) sündis 25. augustil 1926. aastal. 1933. aastal alustas ta õpinguid Vana-Saaluse algkoolis ning lõpetas selle 1940. aastal. Kaheks aastaks katkenud kooliteed jätkas Helju 1942. aastal Petseri kooli 8. klassis, seejärel 1944. aastal Võru

keskkoolis, mille lõpetas 1947. aastal. Keskkooliaastatel tekkis Heljul huvi spordi vastu. Võru Spordikoolis tegeles ta riistvõimlemisega, mängis võrkpalli. Nõnda kujunes ka soov omandada treeneri elukutse Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonnas. Paraku osutus Helju aga kõrgkoolis õppimiseks ideoloogiliselt sobimatuks, sest nõukogude võimu hammasrataste vahele oli jäänud Helju Eesti ajal politseikonstaablina töötanud isa tõttu.

Nõnda sidus Helju Mürsepp enda kogu tulevase elu Vastseliinaga. 1948. aastal sai alguse Helju sportlaseteed.

Sellesse aega kuuluvad tema esimesed sportlikud võidud murdmaa- ning mäesuustamises, kergejõustikus ja võrkpallis. Vaatamata paljutöotavale sportlasetee algusele tuli vigastuse tõttu see katkestada. Kuigi sport ja sportlikkus olid Heljul esikohal, sidus elutee teda 60 aastaks tantsuga.

Kuni 1953. aastani ei tohtinud Helju töötada enda nime all tantsujuhina, kuna oli õpetamistöö jaoks ideoloogiliselt kõlbmatu, vaid pidi Felix Laia identiteeti kasutama enda töö varjamiseks.

Alates 1956. aastast algas Helju Mürsepa aastakümnete pikkune töö Vastseliina rahvamajas, algul raamatukogus, hiljem tantsurühmade juhendajana. Tänu tööle raamatukogus hakkas Helju koostama rahvatantsukroonikaid. Üheksa käsikirjalist mahukat kroonikat sisaldavad sadu lehekülgi ülestähendusi ja mälestusi rahvatantsust Vastseliinas aastatest 1927-2009.

Töö raamatukogu juhatajana lõpetas Helju Mürsepp 1975. aastal, pühendudes lõplikult rahvatantsurühmade juhendamisele.

Vaatamata raskustele on alates 1950. aastatest Vastseliina tantsurühmad Helju Mürsepa töö tulemusena jõudnud vabariigi parimate hulka. Rahvatantsurühmi on tunnustatud laureaadi tiitlile, 1985. aastal jäädvustati tantsupeo ettevalmistused dokumentaalfilmis „Helin”, vabariiklikel võistutantsimistel on jõutud esikolmikusse ning osaletud on välisriikide festivalidel: Saksamaal, Hispaanias, Rootsis, Sitsiilias, Soomes, Lätis ja Venemaal. Alates Helju Mürsepa aegadest on Vastseliina rühmad osalenud igal üldtantsupeol. IV koolinoorte laulu- ja

tantsupeol 1977 oli Helju vanema astme segarühmade liigijuhi assistent, on kuulunud paljudel kordadel Võrumaa pidude lavastusgruppi.

Tantsurühmade tegevusesse on aastakümnete jooksul olnud haaratud tervete perekondade erinevad generatsioonid: tantsiti vanavanematest lapselasteni.

Helju Mürsepp on end Vastseliina kultuurilukku põlistanud eelkõige traditsioonide algataja, talletaja ja edasivijana, seda nii rahvatantsurühmade tegevuse kui ka spordi kaudu. Takistused eluteel ületas Helju oma suure tahtejõu ja järjepidevusega, hoolides tantsust ning tantsijatest, kelle tänu ja kordamised innustasid Heljut alati.

Helju Mürsepa elu jooksul omistatud aunimetused ja preemiad:

1985 ENSV teenelise kultuuritegelase aunimetus;

1995 Kai Leete nimeline rahvatantsupreemia;

2001 Anna Raudkatsi nimeline preemia elutöö eest;

2001 Valgetähe medal Eesti riigile ja rahvale osutatud teenete eest;

2001 Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Seltsi esimene aumärk

2002 Ullo Toomi nimeline auaadress;

2005 Vastseliina valla aukodaniku nimetus ja aukodaniku märk.

2009. aastal 82-aastasena lõpetas Helju Mürsepp tantsurühmade juhendamise.

„Tants teeb nooreks,” oli Helju Mürsepa motoks. Kirgliku ja noorusliku jääd Helju Mürsepp ka meie kõigi mälestustesse.

In memoriam
Niina Raadik
22.08.1924 - 11.04.2016

Meie seast on lahkunud tantsupidude üldjuht, teenekas tantsupedagoog ja tantsulooja Niina Raadik.

Niina oli koos abikaasa Alfred Raadikuga koolinoorte tantsupidude mõtte algataja, eestvedaja ja üldjuht. Ta on andnud meile hoidmiseks olulise pärandi ja jäänud mitmete põlvkondade rahvatantsijate jaoks Õpetajaks, tungla läitjaks, aidates sedamoodi kaasa tantsupidude jätkumisele ning noorte huvile meie kultuuri vastu.

Niina Raadik on pärandanud meile õpetuse tööks lastega, tarkused rahvatantsutreeningu läbiviimise ja tantsude õpetamise kohta ning palju toredaid tantse, mis koondatud 2008 ilmunud raamatusse „Õpetajad Raadikud ja nende tantsud“.

Niina Raadik oli aastatel 1965-1990

üldtantsupidude lasterühmade liigijuht, noorte tantsupidude liigijuht aastatel 1962-1987 ning aujuht 2002 ja 2007.

Niina Raadik lõpetas 1948 Tartu Riikliku Ülikooli. Tantsualase hariduse sai ta Ullo Toomi juures ja erinevatel rahvatantsukursustel. Aastatel 1948-1989 oli ta Pelgulinna Keskkooli tantsu- ja kehalise kasvatuse õpetaja.

Niina Raadiku aastakümnete pikkune töö Pelgulinna Gümnaasiumis tantsuõpetajana ja tantsupidude liigijuhina oli eeltingimuseks, et 2005. aastal toimus esimene koolinoorte rahvatantsufestival, mis on muutunud traditsiooniks ja toimus tänavu juba 11. korda.

Alates 2002. aastast tunnustatakse noorte tantsupeo lõppkontserdil üht koolis töötavat tantsuõpetajat Niina ja Alfred Raadiku fondi stipendiumiga.

Sünnipäevalapsed aprillis

Reet Lõugas	01.04.1966	50
Virve Kurbel	02.04.1956	60
Kerli Relli	03.04.1991	25
Helje Põvvat	04.04.1956	60
Irina Seletskaja	05.04.1961	55
Tiiu Pärnits	06.04.1961	55
Leida Viira	06.04.1941	75
Lille-Astra Arraste	15.04.1933	83
Viivika Kook	15.04.1976	40
Aime Luks	17.04.1941	75
Silvia Sööt	18.04.1934	82
Ilka Tomingas	18.04.1924	92
Ave Alvre	25.04.1966	50
Saima Kams	25.04.1976	40
Anniki Kase	26.04.1971	45
Anne Paluoja	28.04.1956	60
Malle Niit	29.04.1956	60
Margit Luts	30.04.1971	45